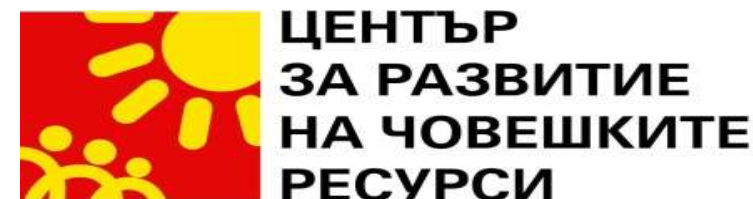

Кариерно ориентиране в подкрепа на професионалното образование и обучение

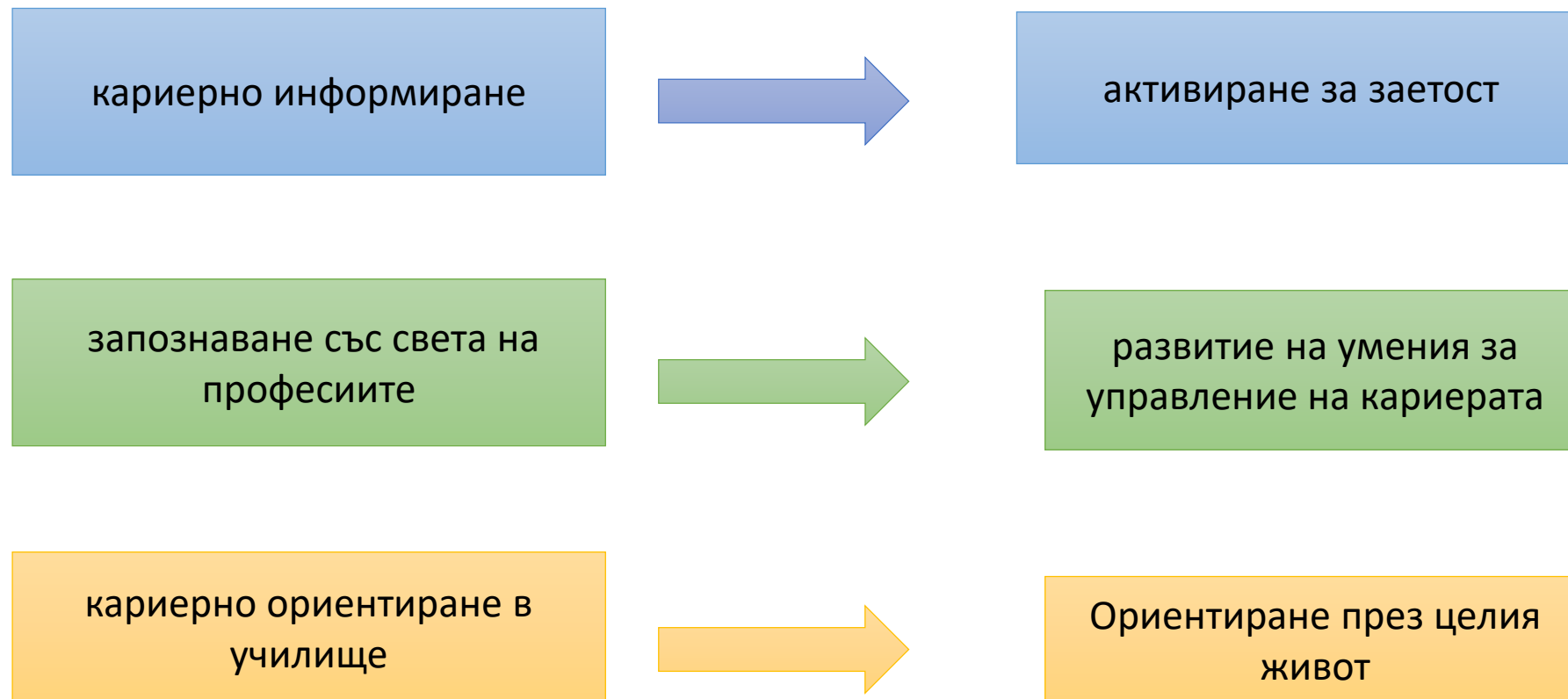
Доц. д-р Силвия Цветанска
National VET Team

Нови ориентири на кариерното ориентиране:
образователни, икономически, социални

Разширяване на обхвата на кариерното ориентиране

Стратегическа рамка и приоритети

Стратегия по заетостта на Р България (2021 – 2030)

- 77,7% коефициент на икономическа активност за населението между 15 – 64 г. (при 72,2% за 2020 г.);
- Намаляване на относителния дял на младите хора до 29 г., които не работят и не учат – до 15% (18,1% за 2020 г.);
- Относителен дял на лицата от 25 до 64 г., участвали в обучение за предходните 12 месеца – 35,4%

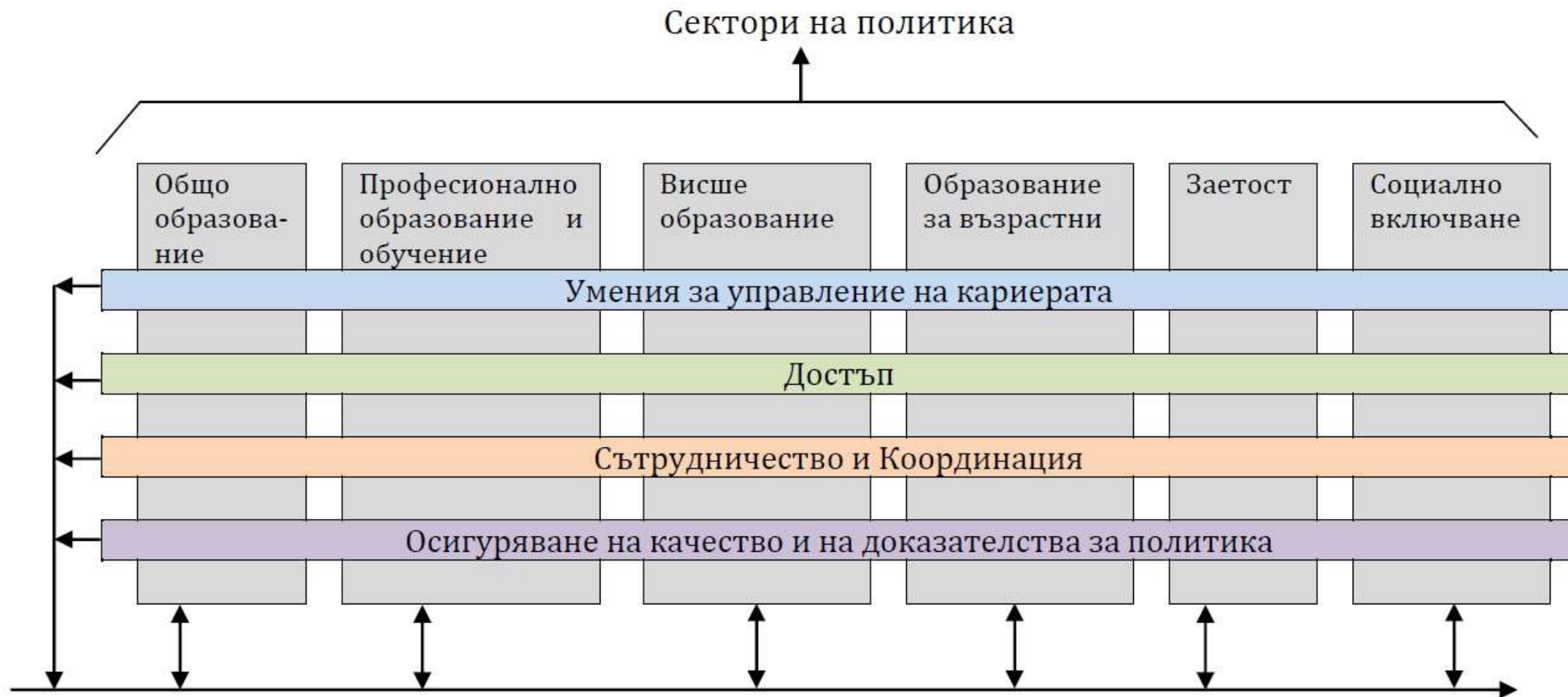
Възможности и дейности за постигане на стратегическите цели

- Промени в план-приема за образование за по-пълно адаптиране към търсената работна сила;
- Изпреварващи обучения и обучения по заявки на работодателите – за безработни лица;
- Обучения за заетите;
- Обучение за придобиване на цифрови умения;
- Повишаване обхвата и качеството на предоставяните услуги за подобряване на търсенето на работа и ограничаване прилагането на програми за масова субсидирана заетост;
- Създаване на единна дигитална платформа за онлайн обучение на възрастни;
- Външно оценяване на резултатите от обучението за придобиване на професионална квалификация;
- Предоставяне на услуги като консултиране, менторство и др. с цел улесняване на придобиването на умения и търсенето на работа.

Секторни политики за ориентиране през целия живот

(Разработване на политика за ориентиране през целия живот: Европейско ръководство. ELGPN, 2012)

Кариерните услуги в секторите се стремят да помагат на хората да се придвижват през секторите

Ориентирането през целия живот като възможност и част от решението

Предпоставки:

- Промяна в разбирането за кариера – от идеята да намерим работа за цял живот към кариера с различен професионален опит и периоди на обучение и семейни задължения.
- Необходимост от интегриране на образователните със социалните дейности.
- Динамични промени на пазара на труда под въздействие на бързото развитие на технологиите - освобождаване на нискоквалифицираните служители, цифрови умения, зелен преход

Цели на ориентирането през целия живот

(Разработване на политика за ориентиране през целия живот: Европейско ръководство. ELGPN, 2012)

- Гражданите да управляват своето кариерно развитие съобразно своите цели, интереси.
- Да свързва интересите и компетентностите на гражданите с образованието и обучението и възможностите на пазара на труда и така да допринесе за тяхната удовлетвореност.
- Да съдейства на образователни и обучителни институции да намират мотивирани обучаеми, които си поставят собствени цели и поемат отговорност за обучението си.
- Да подкрепя икономиката чрез развитие на работна сила.

Инвестиране в кариерното ориентиране: примери и добри практики

Investing in Career Guidance – revised edition 2021 - CEDEFOP

Състояние на услугите по кариерно ориентиране през целия живот

- Според голямо изследване в Европа само един от четирима възрастни ползва услуги по професионално ориентиране.
- Още по-рядко такива услуги се ползват от хора с ниска квалификация и от уязвими социални групи.
- Степента на осведоменост за подобни възможности е ниска и възрастните не знаят на каква подкрепа могат да разчитат.
- Изследване на ОИСП (2018 г.) показва, че професионалният избор на повече от половината подрастващи в света се отнася до 10 професии.
- Нараства степента на неопределеност на кариерните планове на младите хора.
- Резултати от европейски изследвания показват, че изборът на кариера, свързана с професионалното образование, страда от негативни стереотипи.

Улеснен достъп до кариерни услуги

- **Мобилни центрове за заетост в Казахстан**

Центровете са разположени на популярни обществени места като търговски центрове и ж.п. гари.

- **Радиопрограми за кариерно ориентиране в ЮАР**

Службата по заетостта предоставя кариерни услуги на всички граждани, независимо от възрастта, социалния статус и местоположението им, всяка седмица в 30-минутни радиопредавания всяка седмица, които се слушат от повече от 3 млн. души седмично.

Разширяване на обхвата на електронни услуги в кариерното ориентиране

Дания – електронна система за професионално ориентиране (e-Guidance), предназначена за ученици, студенти и възрастни, насочена към развитие на умения за управление на кариерата. Тя е част от националния портал за професионално ориентиране, който съдържа комплексна информация за пазара на труда. Сред младежите особено популярни са онлайн чатовете.

Комплексна кариерна подкрепа за хора със здравословни проблеми

Австрия - <http://fit2work.at/>

Национална програма за възрастни със здравословни проблеми или специални нужди. Предлага се разработване на индивидуален план за трудоустрояване, консултиране и терапия. Програмата се организира от Министерство на социалните въпроси и е тясно обвързана с професионалното ориентиране. Процесът е организиран поетапно. Етапите са съобразени с потребностите на клиента: базова информация, изначално разяснение на ситуацията, консултация със специалист по трудова медицина; социална подкрепа чрез коучинг в продължение на няколко месеца; разработване на конкретни мерки и варианти за оказване на помощ.

Програма за кариерно подкрепа на хора над 45 г. в Нидерландия

Програмата предоставя субсидия за хората над 45 г., които работят поне 12 ч. седмично. Създава се **индивидуален кариерен план** с конкретни действия, които да осигурят достигането до пенсионна възраст – в т.ч. се описват компетенции, които следва да се придобият. Включва се консултиране по текущата работа и бъдещи перспективи при пенсионирането. Консултациите са конфиденциални и работодателят не се уведомява за тях. Кариерните услуги в програмата могат да се предоставят от частни компании или профсъюзи.

www.uitvoeringvanbeleidszw.nl/subsidies-en-regelingen/tijdelijke-subsidieregeling-ontwikkeladvies-voor-vijfenveertigplussers

За размисъл и предстоящи действия

- Разгръщане на система от кариерни услуги за ученици и за възрастни в България.
- Изграждане на партньорска мрежа от институции и звена за кариерно ориентиране и консултиране.
- Повишаване на привлекателността на професионалното образование и обучение.
- Осигуряване на качеството на професионалното образование и обучение.
- Статут и функции на кариерните консултанти.
- Базисна професионална квалификация и потребности от продължаваща квалификация на кариерните консултанти.

Благодаря за вниманието!
